

Ezt az oldalt gépi fordítással [\[Link\]](#) fordították le. A gépi fordításokban előfordulhatnak az egyértelműséget és a pontosságot potenciálisan csökkentő hibák; az ombudsman nem vállal felelősséget az esetleges eltérésekért. A legmegbízhatóbb és jogilag korrekt tájékoztatásért olvassa el a fenti linken található, angol nyelvű forrásverziót. Bővebb információért tekintse meg [nyelvi és fordítási politikánkat \[Link\]](#).

Határozat az 1408/2015/OV ügyben az Európai Bizottság különleges tanácsadóira vonatkozó szabályainak való megfeleléséről

Határozat

Ügy 1408/2015/OV - Vizsgálat megindítása 15/09/2015 - Határozat 26/05/2016 - Érintett intézmények Európai Bizottság (Kritikai megjegyzés) |

A jelen kifogás tárgyát az képezi, hogy az Európai Bizottság egy különleges tanácsadó kinevezése során nem tartotta be az összeférhetetlenség megelőzésére vonatkozó saját szabályait.

2015 szeptemberében két nem kormányzati szervezet panaszt tett az ombudsmannál amiatt, hogy a Bizottság nem tartotta be szabályzatát, amikor a Bizottság elnökét segítő különleges tanácsadót nevezett ki. A Bizottság 2014. december 18-án sajtóközleményt adott ki, amelyben bejelentette Edmund Stoiber kinevezését a Bizottság elnökének különleges tanácsadójává. Ezt a bejelentést három hónappal azelőtt tették meg, hogy J. Stoibert 2015. március 4-én hivatalosan kinevezték volna, anélkül, hogy a függőben lévő adminisztratív követelményekkel kapcsolatban bármilyen nyilatkozatot tett volna. A panaszosok azzal érveltek, hogy ez az idő előtti bejelentés veszélyeztette a Bizottság azon képességét, hogy elfogulatlan és kritikus értékelést végezzen arról, hogy a szóban forgó személynek volt-e összeférhetetlensége. Azt is kifogásolták, hogy a Bizottság „biztosító nyilatkozata”, amely a kinevezési folyamat lényeges része, nem említi a különleges tanácsadó által a Nürnbergernél, egy nagy biztosítási csoportnál betöltött pozíciókat.

Az ombudsman érdeklődött a kérdésről, és megállapította, hogy a Bizottság sajtóközleménye helytelen és félrevezető. Az ombudsman azt is megállapította, hogy a kinevezés idő előtti bejelentése jogi nyilatkozat nélkül jogos kételyeket vetett fel az érdekelt nyilvánosság számára azzal kapcsolatban, hogy a bejelentést követően sor került-e az összeférhetetlenségi kérdés elfogulatlan és kritikai vizsgálatára. Az ombudsman mindkét esetben hivatali visszasságot állapított meg a Bizottság részéről. Az ombudsman azt is megállapította, hogy a Bizottság nem fejtette ki, hogy a biztosítási csoport kijelölt különleges tanácsadójának álláspontjai miért

maradtak ki a „biztosító nyilatkozatból”. Úgy találta, hogy ez is hivatali visszásságnak minősül.

▪ Háttér

1. 2014. december 18-án a Bizottság sajtóközleményt tett közzé, amelyben kijelentette, hogy „[**t] idey, az Európai Bizottság elnöke , Jean-Claude Juncker kinevezte Dr. Edmund Stoibert a minőségi jogalkotással foglalkozó különleges tanácsadónak** ” [1] (a továbbiakban: a különleges tanácsadó [2] vagy a szóban forgó személy). Ugyanezen a napon a szóban forgó személy találkozott Junckerrel, a Bizottság elnökével és Timmermans alelnökkel, amely egy rövid videoklip tárgyát képezte, amelyet feltöltöttek a Bizottság honlapjára [3] .

2. Ugyanezen a napon a panaszosok, a Friends of the Earth Europe (FoEE) és a Corporate Europe Observatory (CEO) nyilvános hozzáférést kértek i. a különleges tanácsadó eskü alatt tett nyilatkozatához, ii. tevékenységi nyilatkozatához és iii) Juncker elnök „biztosító nyilatkozatához”, miszerint a különleges tanácsadónak nincs összeférhetetlensége. A Bizottság (lásd alább) szabályai szerint ezt a három dokumentumot a különleges tanácsadó kinevezésére irányuló kérelemmel együtt kell benyújtani. A panaszosok azt is kérdezték, hogy kifizették-e a különleges tanácsadót, és milyen intézkedéseket hoztak annak biztosítására, hogy ne álljon fenn összeférhetetlenség, különösen a két nagyvállalat tanácsadó testületeinek elnökeként betöltött feladatai tekintetében.

3. 2015. január 7-én a különtanácsadó *nyilatkozatot írt alá „A Bizottság különleges tanácsadójának feladatai és egyéb tevékenységek közötti összeférhetetlenség hiányáról”* (a bizottsági szabályzat 1. melléklete), valamint „*Az Európai Bizottság különleges tanácsadójának tisztségére való alkalmazás céljából végzett tevékenységekről szóló nyilatkozatot*” (a bizottsági szabályzat 2. melléklete). Az utóbbi nyilatkozatban a különleges tanácsadó megemlíttette két társaság tanácsadó testületeinek elnökeként betöltött tisztségét, valamint a Nürnberger, egy nagy biztosítási csoport (a továbbiakban: biztosítási csoport) által ellenőrzött négy szervezet felügyelőbizottságának tagjaként betöltött tisztségét, valamint számos más, a hazájában betöltött tisztségét.

4. 2015. február 2-án a különtanácsadó frissítette tevékenységi nyilatkozatát, hogy megemlítsa a bank tanácsadó testületének elnökeként betöltött tisztségét.

5. 2015. február 9-én lezárult „*Jean-Claude Juncker elnök megbízhatósági nyilatkozata arról, hogy Dr. Edmund Stoiber az Európai Bizottság különleges tanácsadójává nevezi ki az összeférhetetlenséget .*” Ez a standard sablon B. alternatívája volt (a bizottsági szabályzat 4. melléklete), és elismerte , *hogy „a Bizottság jó hírvének potenciális veszélye állhat fenn Dr. Stoiber (vállalat neve) tevékenységei miatt* ”. A megbízhatósági nyilatkozat hozzátette: „*A kockázat megfelelő mértékben csökkenthető annak biztosításával, hogy Dr. Stoiber különleges tanácsadói minőségében ne foglalkozzon [az érintett társaságokat] érintő ügyekkel .*”

6. 2015. február 11 - én a panaszosok nyilvános hozzáférés iránti kérelmére válaszul a

Bizottság mind a négy fent említett dokumentumot átadta a panaszosoknak.

7. 2015. február 16-án a Bizottság tájékoztatta a panaszosokat, hogy a különleges tanácsadót nem fizetik ki. Ami az összeférhetetlenség kockázatának elkerülését illeti, a Bizottság utalt a 2015. február 9-i megbízhatósági nyilatkozatra, és kijelentette, hogy biztosítani fogja, hogy a különleges tanácsadó a Bizottsággal való együttműködés során ne foglalkozzon az érintett vállalatokkal kapcsolatos kérdésekkel. A Bizottság azt is elmondta, hogy a különleges tanácsadó nem rendelkezik operatív vagy vezetői funkciókkal ezekkel a vállalatokkal.

8. 2015. március 4-én a biztosok testülete a szóban forgó személyt és több más személyt különleges tanácsadónak nevezett ki [4] (2015. március 5. és 2016. március 31. között).

9. 2015. május 25-én a panaszosok azt állították a Bizottságnak, hogy az alkalmazandó szabályokkal ellentétben a különleges tanácsadó kinevezésére vonatkozó négy dokumentumot a kinevezését **követően** állították össze és írták alá. A panaszosok megkérdezték, hogy a Bizottság miért várta meg a kinevezés nyilvános bejelentését **követően**, hogy ellenőrizze az esetleges összeférhetetlenséggel kapcsolatos álláspontot. Azzal érveltek, hogy az előzetes bejelentés megakadályozta a Bizottságot abban, hogy elfogulatlan és kritikus értékelést végezzen. A panaszosok azt is kérték a Bizottságtól, hogy vizsgálja felül annak értékelését, hogy a különleges tanácsadónak volt-e összeférhetetlensége.

10. 2015. június 12-én a Bizottság főtitkára azt válaszolta a panaszosoknak, hogy bár a különleges tanácsadó kinevezését 2014. december 18-án jelentették be, csak 2015. március 4-én fejeződött be a közigazgatási eljárás a biztosok testületének határozatával. A főtitkár kifejtette, hogy a szóban forgó négy dokumentumot a testületnek a különleges tanácsadók kinevezéséről szóló határozatát megelőzően készítették el.

11. 2015. szeptember 3-án a panaszosok az ombudsmanhoz fordultak.

▪ A vonatkozó jogszabályok

12. A Bizottság [5] „A Bizottság *különleges tanácsadóira vonatkozó szabályok*” [6] (a bizottsági szabályok) 5. és 6. pontja a következőket írja elő:

„ 5. *Speciális tanácsadók kiválasztása és kijelölése*

A Bizottság minden olyan tagjának, aki különleges tanácsadót kíván igénybe venni, írásban értesítenie kell az ADMIN Főigazgatóságot [jelenleg Humánerőforrásügyi és Biztonsági Főigazgatóság – Humánerőforrásügyi és Biztonsági Főigazgatóság] a kitűzött határidőig (minden év januárja), feltüntetve az elvégzendő feladatokat, a munka várható számát és a kiküldetési előirányzatok becslését, Ezenkívül a tanácsadó kinevezése során a Bizottság minden tagjának biztosítania kell, hogy ne álljon fenn összeférhetetlenség a különleges tanácsadó jövőbeli feladatai és az esetleges külső tevékenységei között. A DG ADMIN- hez benyújtott minden, különleges tanácsadó kinevezésére irányuló kérelemhez a következő három

dokumentumot kell csatolni :

- *a különleges tanácsadó eskü alatt tett nyilatkozatai és tevékenységi nyilatkozatai (a mellékletben található formanyomtatványok): a leendő különleges tanácsadóknak alá kell írniuk egy **nyilatkozatot** (esküvői nyilatkozat), amelyben kijelentik, hogy ismerik a személyzeti szabályzat vonatkozó cikkeit (11. és 11a. cikk), és nem áll fenn összeférhetetlenség az általuk elvégzendő feladatokkal. Ki kell tölteniük és alá kell írniuk egy **tevékenységi nyilatkozatot** is, amelyet az ADMIN Főigazgatóság a munkaszerződések megkötésére jogosult hatóság (AECC) nevében hivatalba lépése előtt ellenőrizni fog annak biztosítása érdekében, hogy ne álljon fenn összeférhetetlenség;*
- *a Bizottság **tagjának megbízhatósági nyilatkozata** (a mellékletben található minta): a beérkezett nyilatkozatok alapján a Bizottság illetékes tagjainak bizonyítaniuk kell, hogy nem áll fenn összeférhetetlenség az általuk választott különleges tanácsadókkal kapcsolatban, és meg kell erősíteniük kinevezési kérelmeiket.*

A DG ADMIN ezt követően a **Bizottság tagjai által benyújtott dokumentumok alapján ellenőrzi, hogy nincs-e összeférhetetlenség a különleges tanácsadó jövőbeli feladatai és bármely külső tevékenység között** . A különleges tanácsadókat felkérhetik, hogy nyújtsanak további tájékoztatást e célból. Ezt az információt továbbítják a Bizottság érintett tagjainak, hogy segítsék őket kinevezési kérelmük végleges határozatának meghozatalában. A DG ADMIN értesíti a Bizottság személyzetét és igazgatásért felelős tagját az ellenőrzés eredményéről. (...) ”

6. Különleges tanácsadók kijelölése és kinevezése

„A Jogi Szolgálat és a Költségvetési Főigazgatósággal folytatott konzultációt követően , valamint a költségvetési hatóság megfelelő tájékoztatását követően a Bizottság a személyzetért és igazgatásért felelős alelnök javaslatára, az elnökkel egyetértésben, minden év **elején (március végén) szóbeli eljárás keretében (közigazgatási és költségvetési kérdések) minden év elején (március végén) nevez ki** fizetett és nem fizetett különleges tanácsadókat, és utasítja az ADMIN Főigazgatóságot, hogy nevezze ki őket. ...

A különleges tanácsadók kijelölését követően az ADMIN Főigazgatóság minden egyes különleges tanácsadó számára szerződéstervezetet (szabványszerződést) készít. A **szerződések teljesítése csak akkor kezdődhet meg, ha azokat a munkaszerződés megkötésére jogosult hatóság aláírta.**

Kinevezésük jóváhagyását követően a Bizottság Europa honlapján közzéteszik a különleges tanácsadók listáját, valamint eskü alatt tett nyilatkozataikat és önéletrajzukat (amelyek nem tartalmazhatnak magánjellegű információkat, például családi helyzetet , magáncímet stb.) .

▪ A vizsgálat

13. Az ombudsman vizsgálatot indított a panasz ügyében, és a következő állításokat és

állításokat állapította meg:

Állítás:

A Bizottság nem tartotta be a különleges tanácsadókra vonatkozó szabályzatát (különösen az 5. és 6. pontot), amikor a szóban forgó személyt a Bizottság elnökének különleges tanácsadójává nevezte ki.

Követelések:

1) A Bizottságnak el kell ismernie, hogy tétlensége hivatali visszásságnak minősült, és intézkedéseket kell hoznia annak biztosítására, hogy a különleges tanácsadókra vonatkozó szabályai nem sérülnek újra.

2) A Bizottságnak tisztáznia kell, hogy hogyan fogja minimálisra csökkenteni a különleges tanácsadó biztosítótársaságban fennálló jelenlegi helyzetéből eredő esetleges összeférhetetlenséget.

14. 2015. október 21-én az ombudsman megvizsgálta a különleges tanácsadó kinevezésére vonatkozó bizottsági aktát, különösen a HR Főigazgatóság által a különleges tanácsadó aktájának értékelésére vonatkozó dokumentumokat. 2015. december 1-jén az ombudsman felkérte a Bizottságot, hogy válaszoljon a panaszra, és különösen a következő három ponttal foglalkozzon:

i) Először is, mivel a különleges tanácsadó kinevezéséről szóló határozatot a biztosi testület 2015. március 4-én hozta meg, össze tudná-e egyeztetni a Bizottság ezt a határozatot a 2014. december 18-i sajtóközleményével, amelyben kijelentette, hogy „[a] **Bizottság elnöke, Jean-Claude Juncker, Dr. Edmund Stoibert nevezte ki a minőségi jogalkotással foglalkozó különleges tanácsadónak**”?

ii) Másodszor a különleges tanácsadó 2015. január 7-i tevékenységi nyilatkozata megemlíttette, hogy a biztosítási csoport által ellenőrzött négy különálló jogalany felügyelőbizottságának tagja. Tekintettel arra, hogy mindenképpen el kell kerülni a konfliktust *vagy annak látszatát*, a Bizottság felkérést kapott arra, hogy fejtse ki, hogy miért nem tekintette úgy, hogy a szóban forgó személy e biztosítási csoporttal kapcsolatos tevékenysége miatt a Bizottság jó hírnevét potenciálisan veszélyeztetné.

harmadszor, a különleges tanácsadónak a biztosítási csoporttal fennálló álláspontjából eredő esetleges összeférhetetlenség minimalizálásának kérdésével kapcsolatban az ombudsman megkérdezte, hogy a Bizottság készen áll-e arra, hogy felülvizsgálja álláspontját, és módosítsa a megbízhatósági nyilatkozatot azáltal, hogy úgy határoz, hogy az érintett személy különleges tanácsadói minőségében nem foglalkozik az említett biztosítási csoporttal kapcsolatos ügyekkel.

15. 2016. március 21-én az ombudsman megkapta a Bizottság véleményét a panaszról, és

2016. április 27-én a panaszosoknak a Bizottság véleményére válaszul tett észrevételeit. A vizsgálat lefolytatása során az ombudsman figyelembe vette a felek által előterjesztett érveket és véleményeket.

▪ Előzetes megjegyzések

16. A vizsgálat kizárólag azzal az állítással foglalkozik, hogy a **Bizottság** nem tartotta be a különleges tanácsadókra vonatkozó szabályait, amikor a szóban forgó személyt különleges tanácsadónak nevezte ki. Ez a vizsgálat nem foglalkozik az érintett személy cselekedeteivel.

17. Az a tény, hogy a szóban forgó személy különleges tanácsadóként lemondott, amikor megbízatása 2016 márciusában véget ért, nem érinti ezt a vizsgálatot, amely a Bizottság különleges tanácsadók kinevezése során tanúsított magatartására vonatkozik.

18. A Bizottság különleges tanácsadóinak kinevezésével kapcsolatos számos egyéb panasz [7] nyomán az ombudsman hamarosan stratégiai vizsgálatot indít a különleges tanácsadók kinevezésére vonatkozó bizottsági szabályoknak való megfelelésről, valamint arról, hogy szükség lehet-e e szabályzat módosítására.

▪ A különleges tanácsadókra vonatkozó szabályok állítólagos megsértése

▪ Az ombudsman elé terjesztett érvek

19. A panaszosok azzal érvelnek, hogy a 2014. december 18-i sajtóközlemény kiadásával a Bizottság úgy vélte, hogy a szóban forgó személyt már különleges tanácsadónak nevezték ki. Ennek bizonyítékként a panaszosok kijelentették, hogy 2015 februárjában legalább egy érdekcsoport fordult a különleges tanácsadóhoz [8] a tényleges kinevezése előtt, hogy megvitassák a jobb szabályozás kérdéseit.

20. Válaszul a Bizottság megerősítette, hogy a szóban forgó személy különleges tanácsadói kinevezéséről szóló határozatot a biztosok testülete 2015. március 4-én hozta meg. E határozat előkészítése érdekében az érintett bizottsági szolgálatok teljes mértékben betartották a vonatkozó szabályokban megállapított eljárást. Ez az eljárás különösen a költségvetési hatóság értesítéséből, a szükséges nyilatkozatok és nyilatkozatok elkészítéséből, a Jogi Szolgálattal és a Költségvetési Főigazgatósággal folytatott konzultációból, valamint az esetleges összeférhetlenségek értékeléséből állt. Az átvilágítási eljárást lefolytatták, és azt nem befolyásolta a 2014. december 18-i sajtóközleményben foglaltak.

21. A Bizottság kijelentette, hogy a 2014. december 18-i sajtóközlemény tükrözte, hogy a Bizottság nagy jelentőséget tulajdonít a jobb szabályozásnak, ismertette „a *különleges tanácsadó jövőbeli szerepét*”, és bejelentette, hogy a szóban forgó személy „*tervezett szerepe*”

a jobb szabályozással foglalkozó különleges tanácsadó. A különleges tanácsadó jövőbeli szerepére való utalások – amelyek célja az intézkedésre irányuló politikai eltökéltség közvetítése – semmilyen módon nem akadályozták a tisztség jövőbeli birtokosának jogszerű kiválasztási folyamatát. A sajtóközlemények bejelentések, nem jogi dokumentumok, és a jelen ügyben használt megfogalmazások nem voltak hatással a kinevezési eljárásra.

22. Azzal a kérdéssel kapcsolatban, hogy a Bizottság megfelelően ellenőrizte-e, hogy a különleges tanácsadó ténylegesen összeférhetetlenségi helyzetben van-e, a panaszosok megjegyezték, hogy a Bizottság Juncker elnök megbízhatósági nyilatkozatában utalt a különleges tanácsadó más vállalatokkal folytatott munkájára. A biztosítási csoportnál betöltött pozícióit azonban nem jelölték meg úgy, mint amelyek összeférhetetlenség szempontjából potenciális kockázatot jelentenek. A panaszosok ezt követően kijelentették, hogy nem világos, hogy miért nem hivatkoztak ezekre az álláspontokra, mivel ez a biztosítási csoport Németország egyik legnagyobb biztosítótársasága volt, és arra hatással lehet a minőségi jogalkotásra irányuló kezdeményezés.

23. Válaszában a Bizottság kijelentette, hogy az Európai Unió egyéb alkalmazottaira vonatkozó alkalmazási feltételek (CEOS) 5. cikke a „különleges tanácsadót” olyan személyként határozza meg, „aki különleges képesítése miatt és más minőségben végzett keresőtevékenysége ellenére az Unió egyik intézményének segítésére szolgál”. Az egyéb jövedelemszerző tevékenységeket tehát az egyéb alkalmazottakra vonatkozó alkalmazási feltételek kifejezetten engedélyezik. Egy másik tevékenység és a megbízatás közötti tisztán elméleti kapcsolat – amely gyakorlatilag minden olyan esetben megállapítható, amikor a megbízatást nagyon tágan fogalmazzák meg – önmagában nem elegendő a különleges tanácsadó kinevezésének kizárásához vagy az összeférhetetlenség vélelmének felvetéséhez. Ez a bizottsági szabályzat 5. pontjából is kitűnik, amely szerint az esetleges összeférhetetlenségek vizsgálatakor tiszteletben kell tartani az arányosság elvét. Valójában el kell kerülni azt a helyzetet, amikor a megfelelő háttérrel rendelkező személyek tapasztalatuk vagy egyéb tevékenységeik miatt nem kaphatnak különleges tanácsadói pozíciókat.

24. A Bizottság kifejtette, hogy az összeférhetetlenség fennállásának értékelése során figyelembe kell venni a Bizottság számára ellátandó feladatokat. A különleges tanácsadó megbízatása rendkívül széles körű és általános volt, és a jobb szabályozás számos aspektusával kapcsolatos tanácsadásra összpontosít. A szóban forgó személyt különleges tanácsadói minőségében nem kérték fel arra, hogy a tevékenységi nyilatkozatában említett társaságokkal kapcsolatos ügyekkel foglalkozzon. A panaszosok azon érvére válaszolva, amely szerint a Bizottság 2015. február 9-i megbízhatósági nyilatkozata nem utalt a különleges tanácsadó által a tevékenységi nyilatkozatában említett valamennyi tevékenységre, a Bizottság kijelentette, hogy a megbízhatósági nyilatkozat és a tevékenységi nyilatkozat célja eltérő: A megbízhatósági nyilatkozat célja, hogy a tevékenységi nyilatkozat alapján megerősítse, hogy az elvégzendő feladatok tekintetében nem áll fenn összeférhetetlenség a különleges tanácsadói feladatok és a folyamatban lévő külső tevékenységek között. Ebben az értelemben a megbízhatósági nyilatkozat nem ismétli meg a tevékenységekről szóló nyilatkozatot, hanem **csak azokra a tevékenységekre összpontosít, amelyek a potenciális vagy valós összeférhetetlenség kockázatának összefüggésében relevánsak.**

25. A Bizottság kifejtette, hogy az a tény, hogy a biztosítási csoport számára szóban forgó személy tevékenységeit nem említi kifejezetten a megbízhatósági nyilatkozat, nem jelenti azt, hogy különleges tanácsadói minőségében az említett társaságot érintő kérdésekkel foglalkozhatna. A Bizottság szerint ugyanis a különleges tanácsadó megbízatása alatt (2015. március 5-től 2016. március 31-ig [9]) nem foglalkozott ilyen kérdésekkel. Mindenesetre továbbra is az egyéb alkalmazottakra vonatkozó alkalmazási feltételek 124. cikkében foglalt összeférhetetlenségi rendelkezések (különösen a személyzeti szabályzat 11. és 11a. cikke) hatálya alá tartozik. Hozzátette, hogy a különleges tanácsadó 2015. január 7-i nyilatkozatában kifejezetten megerősítette, hogy tisztában van ezekkel a kötelezettségekkel.

26. Észrevételeikben a **panaszosok** rámutattak arra, hogy 2014. december 18-án a Bizottság elnökének és alelnökének kinevezéséről szóló sajtóközlemény mellett a Bizottság elnöke és alelnöke is üdvözölte őt új szerepére, és azt teljesített tényként mutatja be. Ezért jelentős politikai zavart okozott volna a Bizottság számára, ha a különleges tanácsadót végül nem nevezték volna ki. Bár a sajtóközlemény nem feltétlenül jogilag kötelező erejű dokumentum, a nyilvánosság határozottan úgy vélte, hogy a kinevezési eljárás lezárult. A panaszosok ezért azt állították, hogy az összeférhetetlenség értékelését hátrányosan befolyásolta a Bizottság 2014. december 18-i nyilvános bejelentése.

▪ Az ombudsman értékelése

i) Az az érv, amely szerint a Bizottság 2014. december 18-i sajtóközleménye hátrányosan befolyásolta az összeférhetetlenség Bizottság általi értékelését

27. A Bizottság eljárási szabályzatának 5. és 6. pontjából kitűnik, hogy különleges tanácsadót csak az összeférhetetlenség hiányának értékelését **követően** lehet kinevezni. Az eljárás kronológiai lépései a következők. A különleges tanácsadót igénybe venni kívánó biztos értesíti a Humánerőforrásügyi Főigazgatóságot, és benyújtja a DG HR-nek a három kért dokumentumot, nevezetesen 1) az esküt tett nyilatkozatot, 2) a tevékenységekről szóló nyilatkozatot és 3) a megbízhatósági nyilatkozatot. E dokumentumok alapján a Humánerőforrásügyi Főigazgatóság ellenőrzi, hogy nem áll fenn összeférhetetlenség. Ezt követően konzultációra kerül sor a Bizottság Jogi Szolgálatával és a Költségvetési Főigazgatósággal. Végül a Bizottság kinevezi a különleges tanácsadót. A Bizottságnak ezután lehetősége van arra is, hogy sajtóközleményt adjon ki, hogy tájékoztassa a nyilvánosságot a döntéséről.

28. A jelen ügyben azonban e lépések bármelyikének megtétele előtt a Bizottság 2014. december 18-án sajtóközleményt adott ki, amelyben bejelentette, hogy a különleges tanácsadót ezen a napon nevezték ki. A különleges tanácsadó mindössze két héttel e bejelentés után nyújtotta be eskü alatt tett nyilatkozatát és tevékenységi nyilatkozatát (2015. január 7-én), amelyeket annak értékelésére használtak fel, hogy a különleges tanácsadónak volt-e összeférhetetlensége. Az eljárás a különleges tanácsadó 2015. március 4-i, a Bizottság határozatával történő hivatalos kinevezésével zárult.

29. Az ombudsman megjegyzi, hogy a sajtóközlemény világos megfogalmazása – legalábbis a nyilvánosság szemében – nem hagy kétséget afelől, hogy a különleges tanácsadót valójában 2014. december 18-án nevezték ki. Ezenkívül a sajtóközlemény mellett a Bizottság honlapján közzétette a különleges tanácsadó, valamint a Bizottság elnöke és alelnöke közötti 2014. december 18-i találkozóról készült rövid videoklipet. A videoklip szövege megemlíti, hogy a Bizottság elnöke és alelnöke *találkozik Edmund Stoiberrel*, az Európai Bizottság minőségi jogalkotással foglalkozó különleges tanácsadójával. A klipben szereplő üzenet ismét megemlíti, hogy „ az Európai Bizottság jobb szabályozással foglalkozó különleges tanácsadóját Jean-Claude Juncker ugyanazon a napon nevezte ki” (kiemelés tőlem). E nyilatkozatok és hivatkozások nem hagynak kétséget a nyilvánosság szemszögéből, de a szóban forgó személyt valóban 2014. december 18-án jelölték ki.

30. A Bizottság azzal érvelt, hogy sajtóközleménye valójában a különleges tanácsadó „*jövőbeli*” és „*tervezett*” szerepére utalt. Ez a két szó azonban nem szerepel a sajtóközleményben, amely egyszerűen azt mondja, hogy a szóban forgó személyt **2014. december 18-án jelölték ki**. Az ombudsman egyetért a Bizottsággal abban, hogy a sajtóközlemények nem hivatalos jogi dokumentumok. Ugyanakkor sajtóközleményeket adnak ki a nyilvánosság tájékoztatására. A helyes ügyintézés elvei megkövetelik, hogy a lehető legpontosabbak legyenek. Ez nem mondható el olyan sajtóközleményről, amely kimondja, hogy egy személyt 2014. december 18-án neveztek ki, míg ezt a személyt csak jóval később, 2015. március 4-én nevezték ki jogilag [10]. A Bizottság sajtóközleménye ezért helytelen és félrevezető. Az ombudsman véleménye szerint ez hivatali visszasságnak minősül. Amennyiben kivételes körülmények között ideiglenes bejelentést kell tenni a vezető beosztásáról, annak egyértelmű és határozott felelősségkizáró nyilatkozatot kell tartalmaznia a még teljesítendő, függőben lévő adminisztratív követelményekről.

II) Az, hogy a Bizottság a megbízhatósági nyilatkozatban nem tüntette fel az érintett személy biztosítási csoporton belüli helyzetét

31. A személyzeti szabályzat 11a. cikke előírja, hogy „ A tisztviselő feladatai ellátása során és a következőkben foglaltak kivételével nem foglalkozhat olyan kérdéssel, amelyben – *közvetlenül vagy közvetve* – bármilyen olyan személyes érdeklődéssel rendelkezik, amely veszélyeztetheti függetlenségét, és különösen családi és pénzügyi érdekeit.” (kiemelés tőlem). Az egyéb alkalmazottakra vonatkozó alkalmazási feltételek különleges tanácsadókról szóló 124. cikke előírja, hogy a személyzeti szabályzat 11a. cikkét analógia útján alkalmazni kell a különleges tanácsadókra.

32. A Bizottság különleges tanácsadóira vonatkozó szabályai részletes eljárási szabályokat is meghatároznak az összeférhetetlenségek elkerülése érdekében. Maga a Bizottság 2014. november 18-i feljegyzésében, amely elindította a különleges tanácsadók 2015-ös kijelölését, egy korábbi ombudsman határozatára hivatkozva hangsúlyozta, **hogy alapvető fontosságú az összeférhetetlenség vagy annak látszatának elkerülése**.

33. A Bizottság nem adott meggyőző magyarázatot arra vonatkozóan, hogy a megbízhatósági

nyilatkozatba nem foglalta bele az érintett személy szóban forgó biztosítási csoporton belüli álláspontját. A Bizottság csupán az érdekeltségi nyilatkozat célja és a megbízhatósági nyilatkozat közötti különbséget fejtette ki. Ez a magyarázat azonban nem tisztázza, hogy a szóban forgó személy három másik társaságban betöltött pozícióihoz képest (amelyek a Bizottság véleménye szerint potenciális kockázatot jelenthetnek) a biztosítási csoportban betöltött pozíciói miatt nem jelenthetnek kockázatot.

34. Az ombudsman megjegyzi, hogy míg a többi társaságban a szóban forgó személy a társaság tanácsadó testületének elnöke („*Leiter/Leitung*”) volt, addig a biztosítási csoport által ellenőrzött négy szervezet felügyelőbizottságának tagja volt. Nem világos, hogy ez volt-e az oka annak, hogy a Bizottság eltérően kezelte ezeket az álláspontokat. Tekintettel azonban arra a tényre, **hogy alapvető fontosságú elkerülni az összeférhetetlenséget vagy annak a nyilvánosság általi látszatát**, nem szabad különbséget tenni, ha egy személy egy társaság vezető tagja/elnöke vagy csak tagja egy vállalat felügyelőbizottságának/tanácsadó testületének, mivel mindkét esetben a személy legalább bizonyos érdekeltségeket oszt meg a társasággal, beleértve a pénzügyi érdekeltségeket is.

35. Az ombudsman megjegyzi, hogy a Bizottság kifejezetten kijelentette, hogy a szóban forgó személy soha nem foglalkozott az adott biztosítási csoporttal kapcsolatos ügyekkel, amíg különleges tanácsadó volt. Az ombudsman nem talál okot arra, hogy ezt megkérdőjelezze. Ez azonban nem veszi figyelembe azt a tényt, hogy ezt a biztosítékot **azelőtt** kellett volna megadni, hogy az érintett személy különleges tanácsadói szerepet vállalt volna. Az ombudsman véleménye szerint hivatali visszasságnak minősül az, hogy a Bizottság nem tett kellő időben ilyen biztosítékokat.

36. Általánosabban, a panaszosok szerint a sajtóközlemény kiadása megakadályozta a Bizottságot abban, hogy elfogulatlan és kritikai vizsgálatot végezzen az összeférhetetlenségi kérdésről.

37. A kinevezési eljárás iratainak ombudsman általi vizsgálata azt mutatta, hogy a Bizottság szolgálatai valóban részletesen megvizsgálták az összeférhetetlenségi kérdést. Ennek során figyelembe vette a panaszosok által felvetett kérdéseket. E vizsgálat és a Humánerőforrásügyi Főigazgatóság által tett további javaslatok eredményeként a megbízhatósági nyilatkozatot kétszer módosították annak érdekében, hogy a megbízhatósági nyilatkozatot a szóban forgó személy bizonyos vállalatok számára végzett munkája miatti potenciális kockázatokra való utalással egészítsék ki, valamint kiegészítse azt a követelményt, hogy különleges tanácsadói minőségében ne foglalkozzon az e társaságokkal kapcsolatos kérdésekkel.

38. A különleges tanácsadó összeférhetetlenségének a Humánerőforrásügyi Főigazgatóság által végzett részletes értékelése ellenére az ombudsman úgy véli, hogy a 2014. december 18-i pontatlan és félrevezető sajtóközlemény mindazonáltal komoly kétségeket ébreszthet a nyilvánosság számára ezen értékelés integritását illetően. A nyilvánosság tagjai jogosan feltehetik a kérdést, hogy a Bizottság hogyan juthatna más következtetésre, mivel a 2014. december 18-i sajtóközlemény megfogalmazása a szóban forgó személynek a Bizottság elnöke általi különleges tanácsadóvá történő kinevezését *illetően fait* akként jelölte meg őket.

Következtetések

A panasz kivizsgálása alapján az ombudsman a következő két kritikai észrevételt teszi:

A Bizottság 2014. december 18-i sajtóközleménye, amely szerint a szóban forgó személyt ugyanezen a napon nevezték ki különleges tanácsadónak, míg 2015. március 4-ig nem nevezték ki, téves és félrevezető volt a nyilvánosság számára. A sajtóközlemény – a nyilvánosság szemében – kétségeket vetett fel azzal kapcsolatban is, hogy a Bizottság a bizottsági szabályokkal összhangban elvégezte-e az összeférhetlenségi kérdés elfogulatlan és kritikai vizsgálatát. Ez hivatali visszásságnak minősül.

A Bizottság nem adott ki kellő időben teljes megbízhatósági nyilatkozatot egy különleges tanácsadó munkájáról. Ez hivatali visszásságot is jelentett.

A panaszosokat és a Bizottságot tájékoztatják erről a döntésről.

Emily O'Reilly

Strasbourg, 2016.05.26.

[1] http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-2761_en.htm [Link]. 2007 és 2014 között Stoiber úr, Bajorország volt minisztere már az adminisztratív terhekkkel foglalkozó magas szintű munkacsoport elnöke volt, amely tanácsot adott a Bizottságnak.

[2] Az egyszerű hivatkozás – és eltekintve néhány, a név szerinti személyre vonatkozó idézettől – a szövegben a „különleges tanácsadó” kifejezést használja a szóban forgó személyre való hivatkozásra, még ha formálisan is, csak 2015. március 4-én nevezték ki különleges tanácsadónak. A félreértések elkerülése érdekében azonban néha az „érintett személy” kifejezést használják.

[3] <http://ec.europa.eu/avservices/video/player.cfm?sitelang=en&ref=I096993> [Link].

[4] A Bizottság 2118. ülésének jegyzőkönyve (PV(2015) 2118 final, 12. oldal):
<http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/10061/2015/EN/10061-2015-2118-EN-F1-1.PDF>
[Link]

[5] A különleges tanácsadókra az Európai Unió egyéb alkalmazottaira vonatkozó alkalmazási feltételek 123. és 124. cikke, az egyéb alkalmazottakra vonatkozó alkalmazási feltételek 124. cikke pedig a személyzeti szabályzat több, analógia útján alkalmazandó cikkét sorolja fel.

[6] A Bizottság különleges tanácsadókra vonatkozó szabályzatának módosításáról szóló , [Link]

2014. február 6-i C(2014) 541 final bizottsági határozattal (C(2007) 6655) módosított, 2007. december 19-i C(2007) 6655 bizottsági határozat (http://ec.europa.eu/civil_service/docs/special_advisers/comm_c_2007_6655_1_en.pdf [Link]).

[7] Ezek az egyéb panaszok nem érintik a jelen vizsgálatban érintett személyt.

[8] A panaszosok által biztosított releváns link (a www.apotheke-adhoc.de honlapra) nem működik. Ugyanakkor ugyanezen a weboldalon

(<http://www.apotheke-adhoc.de/nachrichten/markt/nachricht-detail-markt/temperaturfuehrung-apotheker-hermann-v>) a következő [Link] cikk utal az érintett személyhez közeledő gyógyszerészre, és kijelenti, hogy ez utóbbit 2014 decemberében különleges tanácsadónak nevezték ki.

[9] A Bizottság 2016. március 21-i véleményében kifejtette, hogy a különleges tanácsadó nem foglalkozik az e társaságot érintő kérdésekkel, és a 2016. március 31-ig tartó fennmaradó rövid időszakban nem foglalkozik ilyen kérdésekkel.

[10] A Bizottsághoz intézett 2015. december 1-jei levelében az ombudsman megjegyezte, hogy a vonatkozó bizottsági dokumentumok vizsgálata során szolgálatai nem fértek hozzá sem a Kommunikációs Főigazgatóság, sem az elnöki kabinet vonatkozó dokumentumaihoz a 2014. december 18-i sajtóközleménysel kapcsolatban. Ezért felkérte a Bizottságot, hogy véleményéhez csatoljon minden lényeges információt vagy dokumentummásolatot. További dokumentumok azonban nem érkeztek.